

YEMIS

Rau Yo Yemis Iwode I

1 ¹Rau i ipa yau Yemis. Au kapraingi ke Maro iye Tool Mai Yesu Kirisi. Ngan awodo rau i imala pang yang ang di rara ke Isrel sangaul be balana ru tina yo nookoot nga kamagirigiri a la kayepe kataunu ye di tooltool ke malala kapala nga. Ngan awete lo ponana kiau pang ang le imot.

Touanga Yo Be Pombe Pang Yidi Nga, Ngan Ke Be Ipamedidi

²Ang di diek yo katara lomim medana pang Yesu nga, ngan kene yo be touanga matana matana tina ngan sa be pombe pang yang nga, ngan ole kakamata nen, ngan so ke be lomim ponana ye. ³Awete nen, yesoo ang ngan ole lomim galanga nen, kumata be touanga pombe pang yang nga, ngan be itou lo medana yo kiang nga, a be nen ngan ipamedang ye dada yo be kakodo le tutube a kasolo urata moonoo ye i. ⁴Ngan nen le kakodo le tutube a kasolo urata moonoo yo be pombe pang yang nga le lo imot, a be nen ngan ipamedang le ke be kamaka ye so ke Maro pitiap yege, bong ole kapon dook ye so ki nga le imot. ⁵Le kumata ang tina ngan atu be taukan lo galanga ye dada dook mata yo be itoo in nga, ngan ipatarau pang Maro ngan ole ikap panga le mai. Ngan Maro in dawa ben tool yo katene malmal pang di tooltool yo titoru ye so, ngan tiap, bong ya in lon ponana be ikap so yo nen ngan paidi. ⁶Bong ye kene yo be ipatarau ye in nga, ngan ke be lon rru tiap, bong itara lono medana moolmool inbe ipatarau. Yesoo, kumata le be lon rru nga, ngan ole iyei dawa ben tiek yo eng ipa ngan ipillongi le kokor ki popobe a ila be iman i. ⁷Le tool yo nen i, in kin lon tar be ole ikaua so sa ye Tool Mai, ngan be. ⁸Ya in lon rru nen nga le dada ki yo iyei nga, ngan ke be itara lono dook ye inbe itoo, ngan tiap.

Yemis Ikap Noonoongoo Pang Di Tooltool Yo Ballingadi Inbe Ballingadi Tiap Nga

⁹Ngan sei ede yo itara lono medana pang Yesu i, in be ballingana tiap inbe ene mai tiap nga, ngan ke be lon ponana, yesoo ye Maro matana

ngan ya in ben tool ene mai.¹⁰ Inbe ede san yo ballingana i, in ke be lon ponana ye yo Maro irautoo ene le idu lopo ye so ki tina ngan. Yesoo, di tooltool ballingadi yo di tapdi tiyitmak edi ye balingi kidi tina nga, ngan ole tilledi sokorai dawa ben dingding gok bolana.¹¹ Ngan kumata be ke ise a isini le be yesene mai mata nga, ngan ole iyesnaia dingding bolana tani le imagur, inbe ole igarung bolana yo moro ki dook mata san ngan le dook tiap. Le gaongo leu ye tool yo ballingana i, in ole itu ye urata ki ke kaungu pat le le lo imata sokorai a ila.

Touanga Nga Ipa Ye Maro Tiap

¹² Ngan tool be ikodo le tutube a isolo urata moonoo ke touanga tina yo be pombe pang ye nga, ngan ole Maro iyei urata dook mata panga. Yesoo, ye kene yo be ikodo le imede inbe irausap touanga tina le imot nga, ngan ole ikaua yepongo dook mata yo taukan motingi i. Ngan yepongo tani in Maro ipamede betanga medana ye be ole ikauu pang di tooltool yo lodi panga mai san nga.

¹³ Nen le kumata kene yo be touanga atu pombe pang ye tool a be itoua nga, ngan kin iwete be touanga tani in ipa ye Maro be. Yesoo, Maro i ke be itouo tool sa a be iyei dada dook tiap ke noonoo ngan tiap, inbe tool sa ke be itouo Maro nen ngan tiap lapau.¹⁴ Bong idi tina yo atu atu nga, ngan touanga pombe pang yidi, yesoo idi taudu lod kaua urata ye dada dook tiap yo be tayei nga, ngan nen le iyolidi a la tayei.¹⁵ Ngan nanga, kumata le dada dook tiap tina yo iken lodo ngan be ipon mata nga, ngan ole dawa ben garup kapono nga, lo ngan be ipasuiu dada dook tiap ke noonoo tina ngan dawa ben ipasuiu natunu nga. Ngan nen le ye kene yo dada dook tiap ke noonoo tina ngan ise le mai nga, ngan ole ipasuiu matenge.¹⁶ Le ang di diek yo lok pang mai san nga, kin kakawai yang dook leu, ole nen ngan dada dook tiap ke noonoo ikaua lungunu yang.

¹⁷ Ngan so tina le imot yo dook mata nga, ngan ipa ke ete a isi. Moolmool, Tamada Maro ikap sokorai so tina paidi ye lo ponana ki. Ya in la tool yo ikarata ke le taudu inbe kanpitiki le tilolo lang katene i. Di ngan tilolo nen, bong kumata be eng tene iyakala matadi nga, ngan ole ni rur, lo ngan be eng tene ikoo ngan tilolo dook mulu. Bong Maro in nen tiap, yesoo ya in ipalele dada yo ki ngan tiap.¹⁸ Ngan ya in itoo ya taunu lono, ngan la le ikaua yepongo paidi ye betanga moolmool yo ki i. Ngan iyei nen a be nen ngan tayei ya di natunu, inbe tamuku pang so tina le imot yo itar nga.

Talongo Betanga, Inbe Tatoo

¹⁹ Ang di diek nga, ngan lomim tut ye so yo be awete pang nga. Ngan nanga, ang le imot katar talngamim dook ye longono betanga, bong be kawetewete nga, ngan katemim ro be, bong lomim kaua urata ye dook

lo ngan be kawetewete. Inbe katemim malmal tarai be,²⁰ yesoo kate malmal kidi tooltool ngan ke be ilonidi a be nen ngan tayei tooltool noonoonoo dawa ben Maro lono be tayei, ngan tiap.²¹ Nen le kagiri dada matana matana yo giri leu nga. Inbe dada dook tiap ke tana yo pompombe le alunu mata nga, ngan kakatte. Inbe ang tapmim katarang le kadu lopo ni a kayepe dook, inbe kaparama betanga ke Maro yo ipe lo lomim koot in. Ngan betanga tani in la be ikau ang a ipamulang ye so dook tiap yo be igarungang i.

²² Ngan nen le betanga tani yo kalonga koot i, in katoo. Bong kin kalonga le iken leu be. Ngan kumata be kalonga sokorai le iken leu nga, ngan ang tapmim ngan ben kakaua lungunu yang.²³ Yesoo, kumata tool atu be ilongo betanga ke Maro, bong be itoo tiap nga, ngan dawa ben tool yo ikamata matana ye tiroongoo i.²⁴ Ngan ya taunu ikamata a imot motong ila, ngan le palbe leu inbe lon kalli ben ya in matana belei nga.²⁵ Bong betanga ke Maro yo iru idi ye dada dook tiap ke noonoo yo iparamidi i, in dook mata kaiye. Le kumata be tool itar talngana dook ye betanga ke Maro inbe lon kalli tiap, bong itoo le ikenen leu nga, ngan Maro ole iyei urata dook mata panga ye dada dook mata ki tani.

²⁶ Ngan nanga, kumata tool atu lon kaua urata be so yo iyei ngan ole Maro lon ponana ye, bong be ikap tutu koonoo dook ye betebetanga ki tiap nga, ngan ya taunu in ikaua lungunu ye. Inbe so yo iyei a be Maro lon ponana ye nga, ngan ben so sokorai.²⁷ Ngan nen le so yo be tayei a be nen ngan Tamada Maro lon ponana ye ngan nen. Ole matad kala di kakase yo be tinadi le tamadi timmata koot nga, inbe di garup yo tiyei tap nga, a be nen ngan talon di a tasolo moonoo yo be pombe pang ye di nga. Inbe so san mulu in nen, ole idi taudu takap tutidi dook, a be nen ngan dada dook tiap yo ke tana i nga, ngan ke be igarungidi le tiniidi giri leu ye Maro matana, ngan tiap. Le kumata be tayei dada nen nga, ngan Maro ole ikamatidi ben tiniidi igalanga inbe taukada busunu ye matana.

Tayei Dada Gaongo Leu Pang Di Tooltool Ke Kirisi Nga Le Imot

2 ¹ Ang di diek nga, idi nga tatara lodo medana pang Tool Mai kiidi Yesu Kirisi yo ene mai san ke be di tooltool tipayiti i. Ngan be nen ngan kin kakamata di tooltool yo edi maimai, ngan ben di tooltool dook mata a kayei di dook, inbe kawala murimim pang di tooltool yo sokorai, ngan be.² Ngan kumata tool ballingana atu be isousou ye sousoungu ki paunu, inbe itara padodo yo tikarata ye pat gol i, in ilo ye baene buruburene, lo ngan be ilo ye ni kiang ke gaongo nga, ngan ole kayeii belei? Inbe kumata tool san yo ballingana tiap in be isousou ye sousoungu ki gurunu yo perperene dook tiap i, in ya lapau be ilo ye ni kiang ke gaongo nga, ngan ole kayeii belei?³ Ole kayei dada dook mata pang tool tani yo isousou ye sousoungu ki paunu in a kawete panga nen, “Ai, kuman la kuwur ye kookoowoo dook

mata ni.” Inbe ole kawete pang tool yo ballingana tiap in nen, “Ong in ole la kukodo meneng e ni,” too “Kuman kuwur me tana pono potai pang ye kek i.”^a Ngan urata kiang yo kayei le kapoto di diemim ye dada nen nga, ngan dook tiap. Le ang ngan dawa ben tool ke karatanga betanga yo lono dook tiap pang tool san ngan le ikarata betanga ki ye dada moolmool tiap i.

5 Atoo, ang di diek yo lok pang mai san nga, ngan katar talngamim, inbe kalongo betanga nga. Di tooltool yo di tooltool ke tana i tikamata di ben tooltool ballingadi tiap nga, ngan Maro ipootoo di panga ya taunu a iyei dada dook mata pang di le tiyei ben di tooltool ballingadi ye so yo ki nga. Inbe ipamede betanga pang di tooltool tina yo lodi panga mai san nga, ngan ole lo tigaua ye di tooltool yo be matan kala di nga. 6 Bong ang ngan kapammoo di tooltool yo ballingadi tiap nga san. Bong be atorang, di sema tooltool tidada pomim nga? Inbe di sema tiyolang lo kakodo ye ni ke karatanga betanga nga? Ngan di tooltool yo ballingadi tiap, ngan tiap, bong di tooltool yo ballingadi ngan di la tiyei dada nen pang nga. 7 Inbe di tooltool tina ngan la tiwete mur ye tool tani yo katoo in ene, too? Ngan ya in ene mai le di tooltool ke be tiyitmaki, bong tina la di ngan tikapye be tirautoo ene le idu lopo nga.

8 Ngan ger yo Tool Mai kiidi itaru le iken ye Rau ke Maro in iwete nen, “Lom pang di diem mai san dawa ben yo ong taum lom pong mai san nga.”^a Le kumata be lomim tutu ger tani, inbe katoo moolmool nga, ngan ang ngan kayei dada dook mata. 9 Bong kumata be kayei dada dook mata pang tool atu, inbe kawala murimim pang tool san nga, ngan ang ngan kayei dada dook tiap ke noonoo. Inbe ger tani in ole ipaposang ben ang ngan kadada ger tani in pono. 10 Awete nen, yesoo tool atu be itoo ger tina ngan dook le imot, bong be ikapsap ye toongoo atu nga, ngan ya in ikapsap ye toongoo ger tina ngan le imot.

11 Le kakamata, Maro iwete nen, “Kin kuyei bauk be.”^b Inbe Maro tani in iwete nen lapau, “Kin kuraumata di tooltool be.”^c Ngan kumata be kuyei dada dook tiap ke bauk tiap, bong be kuraumata di tooltool a timmata nga, ngan ong in kuyei ben tool ke dadongo ger tina ngan pono.

12 Ngan la lomim tut, pang dama ni nga, ngan Maro ole ikarata betanga kiang ye so yo kayei nga, inbe ye betanga yo kawete nga. Ngan nen le kawetewete inbe kayepe ben di tooltool yo iru di ye dada dook tiap ke noonoo yo iparama di nga. 13 Le kumata tool atu be lono pang di diene a ilon di tiap nga, ngan ye lal yo Maro itaru be ikarata betanga kidi tooltool ye in nga, ngan o ke be lono panga tiap lapau. Bong tool yo lono pang di diene a ilon di i, in ole lon ponana kaiye ye lal tani yo Maro be ikarata betanga kidi tooltool ye i.

^a 2:8 Urata ke Paroranga So 19:18 ^b 2:11 Pamulenge 20:14; Ger 5:18

^c 2:11 Pamulenge 20:13; Ger 5:17

Katara Lomim Medana Pang Maro, Inbe Kayei Dada Dook Mata Lapau

¹⁴Ang di diek nga, kumata le tool atu iwete be itara lono medana pang Kirisi, bong iyei dada dook mata yo be ilon di diene ye ngan tiap nga, ngan ole ipaposo lo medana ki tani in belei? Ole ipaposi ben lo medana ki tani in so sokorai. Nen le yelei, lo medana yo nen i, in ole iloni a be nen ngan Maro ipamule ye so dook tiap yo be igarungu in lapau? Tiap yege!

¹⁵Ngan kumata di diede tina nga, ngan tamoto too garup atu be taukan so ke lonloningi, inbe taukan so ke kaningi nga, ¹⁶lo ngan be ang tina ngan atu iwete panga nen, “Ai, nga dook mata, Maro iyepe yong. Kula la kupitala wam yo be iyakala tinim i, inbe kon so le kapom sung,” bong tool tani in ikap so ke lonloningi le kaningi pang tool tani a iloni ye tiap nga, ngan betanga ki tina ngan ole ilono tool tani in belei? ¹⁷Ngan nen le gaongo leu ye dada yo ke tarungu lodo medana i. Kumata le tawete be tatara lodo medana pang Kirisi, bong be tayei touo dada dook mata sa yo be talon di diede ye ngan tiap nga, ngan lodo medana tani yo tataru i, in ben imata oo.

¹⁸Bong tool san ole iyei ne, “Ong in kutara lom medana pang Maro, bong au i ayei dada dook mata yo be alon di diek ye nga.” Ngan nanga, au Yemis ole araua betanga ki tani nen. Kumata le be kutara lom medana pang Maro, bong kuyeie dada dook mata siap nga, ngan ole lok galanga yong ye lom medana yo kutaru pang Maro in belei? Bong au i be ayei dada dook mata nga, ngan dada dook mata kiau tani yo ayeii i, in la be ipaposau pong ye lok medana tani yo ataru pang Maro i. ¹⁹Ngan ong in kutara lom medana nen, be Maro ataleu la iyepe i, too? Ngan dook mata! Bong di so sadi ngan titara lodi medana nen lapau, nen le titattadai inbe titangarur dook.

²⁰Atoo, ong in tool kapakapa sa! Kumata be kuwete nen, “Au i atara lok medana pang Maro,” bong be kuyeie dada dook mata siap nga, ngan lo medana kiong in ben so sokorai. Nga yelei, lom galanga ye betanga i tiao, too? ²¹Matamim too ye sasa kiidi yo Apram i. Ya in itara natunu Esaka lo pat gauningi ke paroranga so in pono a be iyei paroranga ye pang Maro. Ngan ye dada ki yo iyeii nen i, in la le Maro ikamata ben ya in tool noonoonoo ye i. ²²Ngan nen le kakamata koot? Apram lo medana ki yo itaru i, inbe dada dook mata ki yo iyeii i, ngan yaru tipa gaongo. Inbe lo medana ki tani in le itara kanono moolmool ye so yo iyeii i.

²³Ngan la betanga yo iken ye Rau ke Maro nga, ngan kanono pombe moolmool dawa ben iwete nga. Ngan betanga tani in iwete nen, “Apram in itara lono medana pang Maro, ngan la le Maro ikamata ben ya in tool noonoonoo nga.”^d Inbe di tooltool tiweta be ya in tool ke Maro. ²⁴Ngan la

^d 2:23 Pudu 15:6

kakamata koot? Ole Maro ikamata tool atu ben ya in tool noonoonoo ye lo medana ki yo itaru, in leu tiap, bong ye dada ki yo iyei nga lapau.

²⁵ Ngan nen le gaongo leu ye garup lekelekene yo Reap i. Ya in ikap di tooltool ke Isrel yo tiwanga di be la tigoigoi a tikamata malala ki nga. Le tina ilon di inbe itarkoo di, motong la itarkes di le tipa ye dada san, a timulu a tila nga. Ngan ye dada dook mata tani yo iyeii i, in la le Maro ikamata ben ya in garup noonoonoo ye i. ²⁶ Ngan nen le kumata be idi nga tatara lodo medana pang Maro, bong be tayeie dada dook mata siap nga, ngan lo medana kiidi tani in ben imata oo. Nen le dawa ben idi tooltool nga, kumata be amudu yo iken lodo in be imot nga, ngan idi nga ole tammata.

Takaptut Koodoo Dook Ye Betebetanga

3 ¹ Ang di diek nga, kin ang alunu mata katarang be kayei urata ben pannoongoo a kapatomonai di tooltool ye betanga ke Maro, ngan be. Yesoo, ang lomim galanga nen, ye kene yo be Maro ikarata betanga ke di tooltool ye in nga, ngan ole matan too ye urata kiidi tooltool yo ke patomonaingi nga. Ngan kumata be tayei urata dook tiap nga, ngan ole tasolo masngana mai le tallos di tooltool kapala. ² Ngan idi le imot nga takapsap ye dada matana matana yo dook tiap nga. Bong kumata tool be ikaptutu koonoo dook ye betebetanga ki nga, ngan ya in tool noonoonoo moolmool, inbe ya in tool yo ke be ikaptutu tinini mai i le imot dook i. ³ Le matamim too ye dada yo tayei pang asara yo ene oos i. Ngan tatar tutui pattu lo ye koonoo, lo ngan be ye kene yo tayole ye in nga, ngan ole tinini mai i le imot itoo idi a tala ye ni nangai yo be tapa pang ye i. ⁴ Inbe matamim too lapau ye ookoo. Ngan ookoo i so maiyoko, bong pie ki mai tiap. Le kumata be eng ipa le gurana mata nga, ngan ole itiri a ikooi tiek pono a ila. Bong kumata be koddenge ki lono be ila pang ye ni san mulu nga, ngan ole ipulele pie mai tiap tani le ookoo iportak pang ye ni yo lono be ila pang ye i. ⁵ Ngan nen le gaongo leu ye koodoo lapau. Ngan koodoo i so mai tiap yo iken ye tiniidi i, bong ya taunu ipayiti ye gurana mai ki.

Le matamim too ye ei garengana. Ngan ei garengana i so mai tiap, bong kumata be ikan le ilolo nga, ngan ole ikana karam mai i le imot le ipa ye kai ki tina. ⁶ Ngan koodoo i, in dawa ben ei lapau, bong ei tani in pombe ye malala ke tool dook tiap Satan. Nen le koodoo i iyei gogo dada dook tiap matana matana san. Ngan ya in so mai tiap yo iken ye tiniidi i, bong ye dada ki dook tiap tina yo iyei nga, ngan ole igarungu lodo le yepongo kiidi le imot le dawa ben ei yo ikan le taukan motingi i.

⁷ Ngan di asara gok tina yo matana matana ke karam nga, inbe man le moto le di so kapala yo ke tiek lono nga, ngan ke be di tooltool tikap di a tiyut di le tiyepe ben di so tanomo. ⁸ Bong tool atu sa yo ke be ikaptutu

koonoo dook, ngan tiap. Nen le kanakana nga, koodoo i imaryoo tiap, bong iwetewete ye dada yo dook tiap nga. Inbe ya in ipon ye bar dook tiap yo ke raumatenge di tooltool nga.

⁹Ngan koodoo i ke be iwete betanga dook mata yo be tayitmaka Tool Mai yo Tamada in ene ye, inbe iwete betanga dook tiap yo be tagarung di tooltool yo Maro ikarata di le dawa ben ya taunu nga. ¹⁰Le koodoo i ataleu, bong betanga dook mata yo be tayitmaka Tool Mai ene ye, inbe betanga dook tiap yo be tagarung di tooltool ye nga, ngan pombe ye koodoo tani i. Ngan la ang di diek nga, dada yo nen in dada dook tiap. ¹¹Nga yelei, ran silene yo dook mata inbe ran yo isil tutu i, in ole yaru tipas ye ran gumono ataleu, too? ¹²Inbe di diek nga, ngan yelei, kai yo ene pik in be ipu nga, ngan ole itar kai olip in puana, too? Inbe ooroo yo ene wain in be ipu nga, ngan ole itar kai pik in puana, too? Nen le gaongo leu, ran yo isil tutu in ke be iportak le iyei ran silene yo dook mata in tiap lapau.

Lo Galanga Moolmool In Ipa Ye Maro

¹³Kumata ang tina ngan atu iwete be ya in lon galanga ye dada dook mata yo Maro lono be tatoo nga, ngan ke be iyitmaka ene ye tiap, bong ke be la itoo dada dook mata tina leu. Inbe dada dook mata tina yo iyei nga, ngan ole ipapos lo galanga ki ngan paidi. ¹⁴Bong kumata be matamim gorengana ye so kidi diemim a lomim dook tiap pang di, inbe kayei urata ye so yo be ang tapmim kalonang ye leu nga, ngan kin kapayitang ye lo galanga kiang, ngan be. Inbe kin karautoo betanga moolmool yo ke Maro, ngan be. ¹⁵Ngan lo galanga yo nen nga, ngan ipa ye malala ke Maro a isi tiap, bong ngan so ke tana i leu. Inbe lo galanga tina ngan pombe ye Maro Amunu Silene tiap, bong pombe ye tool kuto mai kidi so sad. ¹⁶Kakamata, di tooltool tina yo matadi gorengana ye so kidi diedi a lodi dook tiap pang di inbe tikapye be tiyitmak edi le ilo ete ye di nga, ngan di la be tigarung burungu kidi tooltool inbe tiyei gogo dada dook tiap matana matana lapau nga. ¹⁷Bong tool yo ikaua lo galanga yo ipa ye malala ke Maro a isi i, in kanakana ngan ya in ole itoo dada yo be iyepe le tinin galanga dook mata ye Maro matana i. Inbe ya in lon iken silene pang di tooltool le ikap malmal pang di tarai tiap, bong itar talngana dook be ilongo betanga kidi. Inbe kanakana nga, ngan lono mulumulu ye di diene a ilon di ye dada dook mata matana matana. Inbe iyei dada gaongo leu pang di tooltool nga le imot. Inbe so le imot yo iyei nga, ngan itara lono moolmool ye inbe iyei. ¹⁸Ngan di tooltool yo tilon di diedi a be tigaua le tiyepe ye lo silene dook mata nga, ngan dawa ben tape so du kumu lono nga. Ngan ole dada dook mata noonoonoo ke Maro in pombe pang ye di ye yepongo kidi, dawa ben so tina yo tape du kumu lono, ngan le itar kanono dook mata nga.

Karaua Pang Maro A Katoo Betanga Ki

4 ¹Ngan yelei a patokongo le passakungu pombe kataunu kiang nga? Ngan dada dook tiap tina yo iken lomim nga, ngan la imadit be irautoo dada dook mata yo Maro lono be tatoo nga, ngan la le ang kaye di diemim kaparsu a kapattoko nga. ²Au i awete nen, yesoo ang ngan lomim be le kakap so ke di diemim, bong o ke be kakap tiap. Nen le lomim be le karaumata di a timmata. Inbe ang ngan matamim gorengana ye so kidi, bong o ke be kakap tiap. Nen le kaye di kaparsu a kapatoko ye. Bong awete pang nen, ang ngan taukamim so yo nen nga, yesoo kapatarau pang Maro a katoru be ikap pang, ngan tiap. ³Inbe ye kene yo kapatarau pang Maro be ikap so pang nga, ngan le ikap pang tiap, yesoo kakarata lomim dook tiap inbe kapatarau. Ang ngan lomim be le kakap so yo nen nga, a be nen ngan lomim ponana ye, inbe kagiri sokorai ye ang tapmim lomim.

⁴Ang ngan dawa ben garup yo ikoo ye nintooroo, inbe la ipa a iyei dada dook tiap ke bauk i. Ngan nen le kapalongo; kumata tool atu be lono pang dada dook tiap ke tana i nga, ngan ya in lono pang Maro tiap. Inbe sei tool be iyei kale ye dada dook tiap ke tana i nga, ngan ya in iyei ben koi ke Maro. ⁵Le Rau ke Maro iwete nen, be Maro lon pasakala Amunu Silene yo ikauu paidi a iyepe lodo i, be taparama ya taleu. Bong nga yelei, lomim tar be betanga yo nga o betanga sokorai, too? ⁶Bong Maro lono paidi a iyei dada dook mata le ikenen leu paidi. Le ben tina Rau ke Maro iwete nga,

“Di tooltool yo di tapdi tiyitmak di nga,

ngan Maro lono dook tiap pang di.

Bong di tooltool yo di tapdi tiraautoo di le tidu lopo nga,

ngan Maro lono pang di le iyei dada dook mata pang di.”^e

⁷Ngan nanga, karaua pang Maro a katoo betanga ki, inbe kanganga tool kuto mai kidi so sad i, ngan la be iyegang a ikoo nga. ⁸Inbe kapa le kala potai pang ye Maro nga, ngan la be ya lapau ole iman potai pang yang nga. Le ang di tooltool ke noonoo nga, ngan kakatte dada dook tiap kiang. Ngan ole kayei dawa ben di sema tooltool yo tingas baedi a be nen ngan tinidi igalanga nga. Inbe ang di tooltool yo lomim rru ye dada yo be katoo nga, ngan kayege dada dook tiap yo iken lomim nga, a be nen ngan lomim iken galangana dook mata. ⁹Ngan dook mata nen, be ang di tooltool yo kayei dada dook tiap koot nga, ngan lomim modoko ye a katang le kasudungu tangini. Inbe ang di tooltool yo nookoot ngan lomim ponana a kangele ye dada dook tiap kiang nga, ngan kaportak le lomim modoko ye a katang leu. ¹⁰Kumata be ang tapmim katarang le kadu lopo ni ye Tool Mai matana inbe katoo betanga ki nga, ngan ole iyitmakang.

^e 4:6 Burungu Dook Mata 3:34

¹¹ Ang di diek nga, kin kawete mur ye di diemim kapala be. Kumata tool atu iwete be ene atu in tool ke yeingi noonoo le dook mata be Maro iyemenaii ye nga, ngan tool tani in iwete mur ye ene san in leu tiap, bong iwete mur ye ger yo Maro ikap paidi, ngan lapau. Le ya in dawa ben ikaua malala ke ger tina. Inbe kumata le be ang ngan kakaua nene nga, ngan ang tapmim ngan kayepe parmana tiap, bong kayei urata ki.

¹² Ngan Maro ya taleu la ikap ger tina ngan pang di tooltool i, inbe ya taleu la iyei tool ke karatanga betanga kidi i. Inbe ya in la ke be ikap di tooltool a ipamulu di ye so dook tiap yo be igarung di i, inbe ya in la ke be igarung di lapau i. Bong ong in tool belei a le kuwete mur ye em a kuwete be nen ngan dook mata be Maro iyemenaii ye dada dook tiap ki yo iyei nga?

Katiki Ye So Yo Be Kayei Ngan Be

¹³ Ang kapala ngan kawete nen, “Katai too bongbong nga, ngan ole takooi a tadu ye malala mai ni a du tayepe ye rai atu, inbe tayei urata yo be takap pat paidi ye nga.” Kapalongo, ¹⁴ ang ngan kawete betanga nen, bong lomim galanga ye so yo be pombe pang yang bongbong, ngan tiap. Ngan yepongo kiang ke tana i, in dawa ben ei kutana yo ikut a iken kasin lo ngan be palbe leu be ilene le ipa so i. ¹⁵ Le kin kawete nen be, bong ngan dook mata be kawete nen, “Kumata le Maro lono be tayei urata i, ngan la be tayepe a tayei urata tani in nga. Bong be tiap, ngan tiap.” ¹⁶ Bong ang ngan kawete nen tiap, nen le katiki a kayitmak emim, inbe kawetewete ye soo urata yo lomim be kayei nga. Ngan dada yo ke tikanga i, in dada dook tiap ki taunu. ¹⁷ Ngan nanga, kumata le sei tool lon galanga ye dada dook mata atu be iyeii, bong le be iyeii tiap nga, ngan ya in iyei noonoo.

Noonoongoo Pang Di Tooltool Yo Ballingadi Nga

5 ¹ Ang di tooltool yo ballingamim nga, kapalongo a awete betanga tangini, yesoo so dook tiap moonoo la be pombe pang yang i. ² Ngan so kiang dook mata yo ballingamim ye nga, ngan ben iminmin oo, inbe lonloningi kiang nga, ngan ben kuku itoto a dook tiap oo. ³ Inbe pat gol le silba kiang ngan ben giri isau ye oo. Nen le ye kene yo be Maro ikarata betanga kidi tooltool ye in nga, ngan giri ki tina ngan ole ipapos noonoo kiang lo mallangana, inbe ole ikan medamim dawa ben ei be ikanang nga. Ngan lal yo tana i be imot ye i, in iman potai oo, bong ang ngan katu ye winokanga balingi le so pang go.

⁴ Kakamata dook ngan! Di tooltool yo katar di a twinoko kanangi kanono ye kumu kiang nga, ngan kallung di le kakap pat ke urata koootoonoo kidi pang di le imot tiap. Ngan la titang pang Maro be iraua

urata dook tiap kiang tina ngan kootoonoo pang. Ngan le tangini kidi tooltool ke winokanga kaningi tina ngan ilo le lo pombe pang ye Tool Mai yo gurana ki mai san le illos gurana ke so nga le imot i, in le ilonga ye talngana.⁵ Ngan ye yepongo kiang ke tana i, in kanakana ngan kayimi so dook mata matana matana pang a be nen ngan ang tapmim lomim ponana ye, bong lomim tutu lal yo be Maro iyemenai ang ye, in tiap. Le ang ngan dawa ben di asara yo tikan kaiye so alunu mata le titup welewele, bong lodi galanga ye lal yo be tiraumata di ye i, in iman potai, ngan tiap.⁶ Inbe ang ngan kakap di tooltool yo taukadi busunu nga, ngan a lo tikodo ye ni ke karatanga betanga, lo ngan be kallung pang di a tirau di a timmata. Ngan di tooltool tina ngan taukadi guradi be tikodokala dada dook tiap yo be kayei pang di nga.

Kakodo Le Kamede Dook A Kasolo Urata Moonoo

⁷ Ang di diek nga, kin katemim malmal tarai ye urata moonoo yo be pombe pang yang ngan be, bong katoko too katemim inbe kakodo le kamede a kanam le lo Tool Mai imulu a isi. Ngan matamim too ye tool ke kapkingi. Ya in inam so ki tina yo ikapki ye tana ki nga le lo kanono imatu dook ngan. Nen le katen ro tiap, bong itoko too katene, inbe inama ki le imol a be nen ngan ikap ran pang so tina le lo itar kanono dook. ⁸ Ngan nen le ang lapau katoko too katemim, inbe kakodo le kamede a kasolo urata moonoo yo be pombe pang yang nga, yesoo lal yo be Tool Mai imulu a isi ye i, in iman potai oo. ⁹ Le ang di diek nga, kin kapasa mur ye di diemim be. Ole nen ngan tool ke karatanga betanga itarang lo kakodo ye ni ke karatanga betanga. Ngan tool tani in ya la nookoot nga man ikododo dada koonoo i.

¹⁰ Ang di diek nga, lomim tut ye di Maro koonoo yo muku ngan Tool Mai iwanga di a tipa be tikaua betanga ki pang di tooltool nga. Ngan di koi kidi tiyei dada dook tiap pang di, bong titoko too katedi, inbe tisolo urata moonoo tina yo pombe pang ye di nga. Nen le dada kidi yo tiyei nga, ngan ole iyei ben tarkilanga paidi be tatoo. ¹¹ Ngan idi nga lod galanga nen, di tooltool yo tikodo le timede inbe tisolo urata moonoo dook tiap le lo imot nga, ngan Maro iyei urata dook mata pang di. Ang ngan o kalongo gasanga ke Yop oo. Le lomim tut, ya in urata moonoo alunu la pombe pang ye nga, bong ikodo le imede ye lono medana yo itaru i. Ngan nen le Maro iloni a iyei dada dook mata panga. Ngan nanga, Maro lono yo paidi i, in mai mata le ole ilonidi ye ke tina yo kanakana nga le imot.

Kin Tawete Moolmool Le Ete Be

¹² Ang di diek nga, betanga medana atu yo be ipa muku ye betanga kapala i, in nen. Le be kawetewete nga, ngan kin kapootoo malala

ke Maro, too so ke tana i, too so kapala edi a kapamede betanga ye, inbe kawete moolmool le ete be. Bong be moolmool nga, ngan kawete moolmool le iken leu. Too be tiap nga, ngan kawete tiap le iken leu. Ole nen ngan Maro ipaposang ye urata dook tiap kiang yo kayei nga, a be nen ngan iyemenai ang ye.

**Maro Ilongo Pataraungu Kidi Tooltool Yo
Titara Lodi Medana Panga Nga**

¹³Kumata le ang tina ngan atu be urata moonoo dook tiap pombe pang ye nga, ngan ke be ipatarau pang Maro. Inbe kumata sei tool iyepe dook mata le be lon ponana nga, ngan ke be iwouwou woungu yo be iyitmaka Maro ene ye i. ¹⁴Inbe kumata le sei tool be matamatenge ikauu nga, ngan ke be ikuu di kuto maimai ke di tooltool yo tigaua ye bareme ke Yesu nga, ngan a timan ye man tisalini ye kai olip surunu,^f inbe tipatarau ye pang Maro be iloni. ¹⁵Ngan kumata be titara lodi medana ye pataraungu kidi tina yo tipatarau ye nga, ngan Maro ole iyeie tool tani le tinini dook mata mulu. Inbe kumata be tool tani in iyei dada dook tiap sa ke noonoo nga, ngan Maro ole igiri noonoo ki tina lapau. ¹⁶Ngan nanga, ang tina yo atu atu nga, ngan katulu noonoo kiang pang di diemim, inbe kapatarau pang Maro ye. Ngan Maro ole ilonang le tinimim dook mata mulu. Yesoo, pataraungu ke tool yo noonoonoo i, in gurana ki mai san ke be ilon di tooltool.

¹⁷Ngan la matamim too ye Maro koonoo yo Ilia i. Ya in tool dawa ben idi nga, bong ipatarau le gurana be ki imol be. Ngan le Maro ilongo pataraungu ki tani le ki imol tiap ye rai tol inbe taudu limi be atu.

¹⁸Motong la ipatarau mulu be ki imol, ngan le Maro ilongo pataraungu ki mulu a ki imol le kaningi le so yo ke tana i nga, ngan isupsup mulu.

Tapamulu Tool Yo Iwala Murini Pang Betanga Moolmool I

¹⁹Ang di diek nga, ngan kumata le ang tina ngan atu be iwala murini pang betanga moolmool ke Maro, inbe la ipa sokorai, lo ngan be ene atu ikauu a ipamule nga, ²⁰ngan ene tani in iyei dada dook mata panga. Lomim tutu betanga i: Kumata tool atu be ilono ene san le iyege dada dook tiap ke noonoo, inbe imulu man itoo dada ke Maro mulu nga, ngan dawa ben ene tani in ipamule ye matenge yo be igarungu i, inbe ya in iloni le Maro igiri noonoo ki le imot lapau.

^f **5:14** Ngan kai olip surunu tina ngan tikap ye puana.